

# CERKVENI GLASNIK

Izhaja zadnji teden v mesecu **ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO** Posamezna številka stane 2 Din.

## Rokodelski dom.

S pogodbo z dne 13. januarja 1928 je kupila naša Vincencijeva konferenca od g. Blaža Jeglič, posestnika in mesarja, njegovo hišo v „gasi“ št 30 za svoto Din 100.000. V tej hiši ustanovi Vincencijeva konferenca rokodelski dom, v katerem bodo imeli rokodelski vajenci in pomočniki, pa tudi samski delavci v tovarnah stanovanje, hrano in vso oskrbo, v malem bo to nekaj podobnega, kakor je dekliški dom predilnice.

Zakaj se je Vincencijeva konferenca odločila k temu koraku in za te velike žrtve? V Trziču se nam izgublja po slabih družbah in kotih mnogo naše moške mladine. So domači, pa tudi tuji fantje, vajenci, pomočniki, kakor tudi delavci, ki nimajo nobenega pravega stanovanja in ne poštene hrane. Brez prave oskrbe se potikajo sem in tja in neredki spe kje pod streho, da pozimi na nje sneg naletava. V takih razmerah je naravno, da ta moška mladina trpi telesno pa tudi duševno, ko nima nikakega doma, nikake prave oskrbe in vzgoje, taki fantje so kakor kaki deseti bratje brez domače hiše. V teh razmerah ni čudno, če fant zahaja po gostilnah in se vzgaja po slabih tovarišijah. Treba je torej nujno kaj storiti za nje.

Poleg tega imamo v Trziču lepo število obrtnih društev in stanovskih zadrug, ki se potikajo sedaj sem, sedaj tja brez pravega doma. Tudi ti potrebujejo doma, kjer se bodo lahko razvijali in skrbeli za pravi napredek obrtnega stanu. Tudi za te zadruge, oziroma stanovska društva je namenjen ta dom.

V hiši, ki sedaj služi kot gostilna, je prostoren, skoro novo zidan salon, ki je že kar čedna dvorana, prav primerna za zborovanja in razne manjše prireditve. Tu se bodo naši fantje zbirali, muzicirali, izobraževali in zabavali. Tu bodo mogla zborovati pa tudi razna obitna društva ali zadruge.

V hiši nastavimo tudi našo novo instrumentalno godbo, ki je ravnokar dobila svoje instrumente iz Češke. Tako bo imel vsak fant v zavodu priliko, da se bo lahko učil tudi godbe.

Zavod pač ne bo kak samostan, ampak fantovski dom. Seveda pa bo moral vladati v hiši red in poštenost, kakor v vsaki pošteni krščanski hiši. Ustanoviti hočemo hišo, kjer bo vsak mladenič dobil nadomestek za domačo družino, kjer se bo počutil, kakor doma pri starših.

To je torej naš namen s to hišo!

Seveda stroški bodo velikanski in bo treba še 100.000 Din da se hiša končno uredi v naše namene. Kje jih bomo dobili?! Ne smete misliti, da je Vincencijeva konferenca kupila hišo kar tja v en dan na dolg, ne da bi računala, kako bi pokrila dolžno kupnino. Vincencijeva konferenca računa na podporo našega obrtništva, na naše denarne zavode in pa tudi na naše javne oblasti, ki morajo podpirati tako akcijo v takem kraju, kakor je Trzič. V zaupanju na te faktorje je storila Vincencijeva konferenca ta korak, čeprav nima nikakega fonda ali kapitala.

Predvsem je sedaj naloga tržiških obrtnih krogov, da skrbijo za prosep tega svojega doma. Tu naj bo sedaj njih domače ognjišče, kjer bodo skrbeli za svoj gospodarski napredek, za svojo izobrazbo, v prvi vrsti pa za svoj naraščaj.

Za vodstvo Rokodelskega doma se bo v okvirju Vincencijeve konference ustanovil odsek, ki bo vodil zavod in v tem odseku bodo imeli svoje zastopstvo tudi obrtniki, oziroma one organizacije, ki bodo imele svoj sedež v Rokodelskem domu.

Upamo, da bo tudi Bog dal svoj blagoslov in da bo ta zavod uspeval v korist našemu obrtnemu stanu.

## Dobrodelni vestnik.

Vincencijeva konferenca je imela svoj letni občni zbor dne 12. januarja v konferenčni sobi v Našem domu. Potrdili so se računi za l. 1927 in se je vzelo na znanje poročilo o delovanju v preteklem letu. Vincencijeva konferenca je l. 1927 podpirala redno 16 strank, poleg tega je pa dajala v posameznih slučajih tudi izredne podpore v denarju in blagu. V Našem domu vzdržuje zavod za dojenčke, sirotišče s konviktom in dnevno zavetišče. V sirotišču in konviktu je bilo koncem l. 1927 38 gojencev, ki imajo v zavodu vso oskrbo, v dnevno zavetišče prihaja vsaki dan 35 otrok, ki imajo v zavodu dnevno varstvo in opoldan brezplačno hrano, v zavodu za dojenčke je 10 otročičev. Vodstvo zavoda oskrbuje 7 šolskih sester z eno kandidatino. V zavodu za dojenčke smo imeli v l. 1927 nekaj slabih skušenj z nezakonskimi materami, ki se rade otresejo skrbi za svojo deco. V novem letu bomo pri sprejemu nezakonskih otrok bolj strogo postopali. Vsaka nezakonska mati se mora pri tovarniškem vodstvu zavezati, da se ji pri mesečni plači odtrga vzdrževalnina za otroka, pri vzprejemu mora vsaka prinesiti domovinski list in pa povedati, kdo je nezakonski oče deteta. Dojenčki se v zavodu prav dobro počutijo in razvijajo. Neredko dobe naše sestre otroka, ki je že čisto na koncu življenjske moči, zanemarjenega, bolnega in grintavega, a v par mesecih ga popolnoma popravijo.

Stroški so bili v letu 1927 sledeči: Redna podpora revežem Din 7200, izredna podpora v denarju Din 1736, stroški akademije Din 372, vzdrževanje zavoda na Skali Din 114.591'80, poprave v zavodu Din 5148 40, stavbenemu fondu povračilo Din 19.162 34, saldo ročne blagajne Din 1033'20, skupno stroškov Din 149.243 74. Dohodki: Rejenina in drugi prispevki za gojence Din 71.372'80, redna podpora predilnice in tkalnice za dnevno zavetišče Din 30.000, dobrodelni venčki obeh Marijinih družb Din 3019, kruh sv. Antona — zbirke v cerkvi Din 6809'65 —, dobrodelna akademija Din 3072'50, razni darovi in podpore Din 29952'13, saldo iz l. 1927 Din 4817'56, skupaj dohodkov Din 149.243'74, poleg tega je prejela konferenca še raznih darov v blaga v približni vrednosti Din 3000.

Med raznimi dobrotniki moramo posebno omenjati predvsem družino Gassner, ki vedno zavod od početka nadvse velikodušno podpira, nadalje družino Glanzmann, gospo baronico Born, Ljudsko posojilnico v Ljubljani, domačo hranilnico in posojilnico in mestno občino Trzič, ki je v zavodu vzdrževala tri gojence in prispevala 3000 Din s posebnim darom.

Vsem dobrotnikom zavoda, vsem darovalcem raznih podpov, članicam ženske in dekliške Marijine družbe za

zbirke prav iskrena hvala! Naj dobri Bog vsem stotero poplača.

Kakor kaže račun, ima zavod ogromne stroške. Poznati moramo, da ga upošteva in podpira vsa naša javnost, da, ta zavod je jasna priča, da v Trziču živi krščanska karitas — krščanska dejanska ljubezen do bližnjega. In na to preizkušeno dobrodelnost vseh župljanov zidamo še dalje in upamo, da bomo zmogli vzdrževati zavod tudi nadalje v isti meri, kakor dosedaj.

Na občnem zboru se je 12. jan. izvolilo tudi novo predsedstvo in sicer: predsednik: župnik Škerbec Matija, podpredsednik: Jožef Salberger, posestnik, blagajnik: dr. Kozma Ahačič, posestnik, tajnik: kaplan Anton Vovk, odborniki: Ahačič Franc, tovarnar, Andrej Kralj, posestnik in čevljarji mojster, Matej Škerbec, častni kanonik, Bohinc Franc, elektrotehnik, Franc Kogoj, poslovodja, Andrej Markič, pos. in ključavničarski mojster.

**Elizabetna konferenca** je v l. 1927 podpirala 13 raznih strank, nekatere skupno z Vincencijevo konferenco. Razdelila je podpor Din 2400. Dohodkov je bilo Din 4212.50. Koncem leta je bilo v ročni blagajni Din 10.50, v hranilni knjižici naloženega denarja Din 1802.

Članice Elizabetne konference so sledeče gospe in gospodične: Vidmar Ivana, trgovka, predsednica; Drukar Julka, blagajničarka; Premrov Mici, tajnica; Zaletel Helena, Trilar Berta, Aleš Marija, Meglič Urška, Klemenčič Marija, odbornice.

**Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Trzič** je imelo istotako dne 12. jan. svoj občni zbor. Odborniki so isti gospodje, kakor pri Vincencijevi konferenci. Društvo je skupno z Vincencijevo konferenco vzdrževalo osirotelo deco na Skali in dom za dojenčke, V l. 1927 je prejelo Din 6000, in sicer od Ljudske posojilnice v Ljubljani in od ministrstva za socialno skrbstvo Din 2000, ki jih je izročilo Vincencijevi konferenci.

**Podporni sklad za reveže.** Ta fond upravlja župnik sam. Sem se zbirajo darovi raznih dobrotnikov, ki žele, da njih prispevke razdeli župnik po svoji previdnosti med potrebne. Račun tega fonda je sledeči: Saldo v začetku leta je bil Din 557.75, darovi med letom Din 1270, skupno dohodkov Din 1827.75. Revežem se je izdalo Din 1027. Ostane v začetku leta 1928 Din 800.75

**Okrog 160.000 Din je torej zbrala naša dobrodelna akcija v l. 1927!**

## Leto 1927.

Zaključek pretečenega leta je sledeči: Rojstev je bilo 126 in sicer 63 dečkov in 63 deklic, nezakonskih rojstev je bilo 19 in od teh sta bila med letom dva pozakonjena. V Trziču je bilo nezakonskih rojstev 11, v Dolini 5, v Bistrici 2, pri Sv. Ani 1.

Obhajil je bilo 69.000.

Porok doma 26, drugod 15, torej skupno 41, oklicev 45 Mrličev je bilo 54.

Zaznamovati moramo žalosten napredek v nezakonskih rojstvih! Dočim se je dosedaj sukalo število nezakonsko rojenih okrog 12, je letos poskočilo na 19! Posebno slabo je bilo to leto v — Dolini! To je silno žalostna bilanca moralnosti naše mladine! Kam bomo prišli, če bo šlo tako naprej?! Včasih so domači fantje oskrbovali nekako npravstveno domačo policijo in s poleni nagnali zapeljivca, ki je hodil v njihovo vas. Sicer moramo obsojati vsako pretepanje in pobijanje, vendar je pa bilo v takih nastopih naših fantov nekaj zdravega jedra, ko so skrbeli za čast domače vasi, za poštenost domačih deklet. Želeti bi bilo, da bi posebno med naše fante prišlo nekoliko več čuta za človeško in posebno dekliško dostojanstvo! Res je, da se mladih fantov precej „pobarabi“ ko hodijo po svetu brez vzgoje in brez varstva, ko poznajo le šolo zapeljavanja in umazanosti po raznih kotih, toda tudi domači mladeniči kažejo v svojem

življenju neredko, da nimajo nič vesti, da ne poznajo tega, kar pravimo „mož beseda“, da iščejo samo uživanja in tako ustvarjajo le gorje, nesrečo in greh!

Več strogosti v vzgoji! Sedanji starši in gospodarji so neredko premeški, prepopustljivi. Premalo varstva, premalo nadzorstva je pogosto krivo propada naše mladine. —

Res je, da v takem kraju, kakor je Trzič, pohujšanje že kar po cesti hodi in se oprime mladine, kar nekam že neopaženo; res pa je tudi, pa je premalo nadzorstva, premalo odločne strogosti pri starših. Greha sicer ne bomo spravili iz sveta, saj pohujšanje mora priti, a greh bi se zelo, zelo omejil, če bi se naša mladina bolj bala svojih — staršev!

V obhajilih smo lani za nekaj tisoč obhajil nazadovali. Sicer se mi zdi, da je kaka pomota v štetju, ker okrog 73000 bi jih moralo biti vsejedno, če primerjamo s prejšnjimi leti. Vendar pa bo lansko število manjše od predlanskega radi neugodnih zimskih mrazov v l. 1927 in pa radi tega, ker lani ni bilo duhovnih vaj, kakor v l. 1926.

Kar se tiče cerkvenega gospodarstva, naj omenjamo, da smo v l. 1927 končno uredili naše pokopališče, kupili in plačali zvonove pri sv. Jožefu, opremili novo zakristijo z novimi omarami in umivalnikom, nabavili za dekliško Marijino družbo dragoceno zastavo, prenovili sliko Marijinega Oznanenja v glavnem altarju in nekaj drugih malenkosti.

Stolp sv. Andreja je ohranil še svojo staro in gnilo kapo, ker se nismo mogli zjediniti z merodajnimi krogi glede načrta in se je v mestu dvignilo nekoliko opozicije proti novemu načrtu. Dosedanja celotna zbirka za novi stolp sv. Andreja znaša Din 12000. Zbirka v decembru za novi stolp znaša Din 6799.50.

Letos bomo morali na vsak način popraviti stolp župne cerkve in pa njene fasade, ker je odpadel omet. Glede stolpa sv. Andreja bo pa najbrž treba iskati nove rešitve, s katero bi bili vsi zadovoljni.

## Poročeni pari l. 1927.

(Nadaljevanje.)

10. Podrekar Alojzij, žagar, Bistrica št. 15 in Marija Roblek, delavka, Dolina št. 104, poročena 4. maja.
11. Rebernik Gašper, delavec, Dolina in Roza Meglič, hči posestnika, Dolina št. 55, poročena 16. maja.
12. Kušir Rajmund, kovač, Trzič št. 81 in Terezija Ribnikar, delavka, Trzič št. 52, por. 21. maja.
13. Dobrin Janko, čevljar, Trzič št. 85 in Ana Čadež, prešivalka, Trzič št. 166, poroč. 21. maja.
14. Purger Franc, delavec, Slap in Katarina Zaplotnik, delavka, Trzič št. 184, por. 28. maja.
15. Kogoj Franc, usnjar, Trzič št. 173 in Marija Pretnar, delavka, Trzič št. 32, poroč. 21. maja.
16. Zupan Franc, čevljar, Trzič št. 226 in Marija Švegelj, delavka, Visoče št. 4, poročena 23. maja.
17. Peharc Blaž, čevljar, pomočnik, Trzič št. 88 in Marija Šest, delavka, Trzič št. 273, poroč. 28. maja.
18. Toporiš Joško, posestnik in krojaški mojster, Trzič 192 in Marija Rotar, hči zidarskega mojstra, Trzič št. 184, poroč. 1. junija.
19. Vinko Šarabon, čevljar, Trzič 187 in Ana Žagar, delavka, Trzič št. 203, por. na Trsatu 5. junija.
20. Tomazin Franc, železničar, Strahinj in Frančiška Janc, delavka, Bistrica 17, poročena 8. junija.
21. Strah Janez, hlapec, Št. Vid nad Ljubljano in Lucija Babnik, delavka, Slap 43, por. 6. junija.
22. Novak Jožef, kurjač, Trzič št. 186 in Slapar Francka delavka, Trzič, por. 5. junija.
23. Lavička Buhoslav, lekarnar, Trzič št. 117 in Poženel Lidvina, mag. pharm. Trzič, poročena 19. junija.
24. Ahačič Rudolf, delavec, Trzič št. 25 in Marija Mavc, delavka, Trzič št. 18, por. 3. julija.

25. Dornik Karl, sedlar, Tržič št. 197 in Ivana Kopač, pletilka, Tržič št. 110, poroč. 11. julija.
26. Radon Franc, čevljar, pomočnik, Tržič št. 221 in Antonija Klemenc, delavka, Sv. Ana št. 93, por. 16. julija.
27. Kralj Rok, občinski sluga, Tržič št. 225 in Marjana Janežič, kuharica, Tržič št. 143, poročena 17. julija.
28. Kogoj Lovro, kovaški pomočnik, Tržič in Marija Štirn, delavka, Tržič št. 127, poročena 27. avg.
29. Lotrič Anton, pekovski pomočnik, Tržič št. 249 in Jožefa Kramar, prešivalka, Tržič št. 136, poroč. 4. sept.
30. Rozman Stanislav, sodni uradnik, Št. Vid nad Ljubljano in Justina Lavš, hči trgovca, Tržič 158, por. 7. sept.
31. Jež Alojzij, ključavničar, Tržič št. 242 in Jožefa Anderle delavka, Tržič št. 248, por. 25. sept.
32. Sušnik Franc, šofer, Tržič 125 in Frančiška Mar- kelj, natakaraica, Bistrica 44, por. 5. oktobra.
33. Babič Janez, posestnika sin, Tržič št. 161 in Hilda Dobrin, hči trgovca, Tržič št. 56, por. 12. okt.
34. Frantar Peter, delavec, Tržič št. 96 in Ivana Mur- nik, delavka, Slap 111, por. 6. nov.
35. Štefe Alojzij, čevljar, Tržič št. 177 in Marija Ka- lišnik, delavka, Tržič št. 160, por. 6. nov.
36. Gros Jožef, čevljar, Tržič št. 151 in Jožefa Kastrun, delavka, Tržič št. 255, por. 11. novembra.
37. Strupi Peter, delavec, Tržič št. 226 in Ivana Nap- ret, posestnika hči, Sv. Ana 56, por. 12. nov.
38. Grašič Anton, čevljar, Tržič št. 76 in Doroteja Lombar, delavka, Slap 91, por. 13. nov.
39. Bečan Jožef, delavec, Tržič št. 128 in Marjana Štefe, delavka, Tržič št. 128, por. 20. nov.
40. Gros Jožef, delavec, Tržič št. 161 in Karolina Destovnik, zasebnica, Tržič št. 125, por. 27. nov.
41. Zrim Alojzij, delavec, Dolina št. 68 in Ivana Ja- nežič, delavka, Slap 91, por. 10. decembra.

## Mrliška kronika I. 1927.

(Nadaljevanje.)

43. Kos Valentin, strojar, Tržič št. 167, rojen 30. ja- nuarja 1857, umrl 25. oktobra
44. Godnov Franc, sin posestnika, Dolina 45, rojen 14 oktobra 1924, umrl 2. novembra.
45. Pangaršič Frančiška, vdova po mlinarju, Tržič št. 109, rojena 6. februarja 1862, umrla 5. novembra.
46. Ahačič Janez, dimnikar, Tržič št. 159, rojen 16. de- cembra 1865, umrl 15. novembra
47. Šubic Ana, hči delavca, Dolina št. 88, rojena 27. julija 1925, umrla 15. novembra.
48. Ahačič Marija, rojena Erlah, delavka, Sv. Ana št. 109, rojena 1. januarja 1860, umrla 24. novembra.
49. Kavčič Ivan, dninar, Sv. Ana, rojen 11. maja 1861, umrl 3. decembra.
50. Pirč Karel, davčni nadupravitelj v pokoju, posest- nik Tržič, št. 90, rojen 2. januarja 1861, umrl 8. decembra.
51. Kogoj Marjana rojena Cilar, žena kovača, Tržič št. 166, rojena 31. avgusta 1868, umrla 12. decembra.
52. Vilfan Viktor, sin posestnika, Bistrica št. 26, ro- jen 3. julija 1927, umrl 25. decembra.
53. Ovsenek Jera, delavka, Tržič št. 9, rojena 17. mar- ca 1848, umrla 30. decembra.
54. Finžgar Elizabeta rojena Boncelj, vdova, Tržič št. 247, rojena 1847, umrla 30. decembra.

N. p. v m.!

## Oznanila za februar.

2. Svečnica — praznik očiščevanja Bl. D. M., ob 10. sv. maša z blagoslovom, ob 9-45 blagoslov sveč. Popoldan ob 2. pete litanije M. B. in vesoljna odveza.
3. Sv. Blaž, blagoslov sv. Blaža se bo delil pred 6. in po 6. sv. maši. Prvi petek v mesecu, sv. maša z blagoslovom.

5. Prva predpepelnična nedelja, prva nedelja v me- secu, pred 6. sv. mašo skupno sv. obhajilo za moške. Popoldne ura molitve.

12. Druga predpepelnična nedelja, slovesen spomin kronanja sv. očeta papeža Pija XI., ob 10. peti sv. maši in po maši zahvalna pesem. Verniki naj ta dan posebno mo- lijo za sv. očeta!

19. Pustna nedelja, pričetek 40 urne pobožnosti. 40 urna pobožnost je vpeljana v ta namen, da se daje za- doščenje našemu Gospodu Jezusu Kristusu za vse žalitve, ki jih mora prestat v zakramentu Sv. R. T. in da se po- življa med verniki češčenje Najsvetejšega zakramenta. Sveta Cerkev je določila tudi velike odpustke vsem, ki se udele- žujejo te pobožnosti. Popoln odpustek prejmejo vsi oni, ki prejmejo sv. zakramente in molijo Sv. R. T., nepopolne od- pustke pa prejme oni, ki obišeče Najsvetejše in moli v za- doščenje Najsvetejšemu Zakramentu. Te dni bomo skušali dobiti kakega tujega spovednika in vabimo vse vernike, da se v obilem številu udeleže sv. zakramentov in molitev na čast Sv. R. T. Vsaki dan tridnevnic bo ob 3. pop. pridiga in nato litanije Srca Jezusovega, v torek je nato zahvalna pesem. Župljani naj opravijo ure molitve v sledečem redu:

V nedeljo: od 11. do 12. bližnji sosedje,

od 12. do 1. č. šolske sestre.

1. do 2. dekliška Marijina družba.

2. do 3. ženska Marijina družba.

4. do 5. III. red.

5. do 6. možje in mladeniči.

V ponedeljek in torek:

od 11. do 12. šolski otroci, ki imajo takrat prosto. Popoldan isti red kot v nedeljo, le v ponedeljek molijo od 4. do 5. šolski otroci in od 5. do 6. III. red in možki. Sv. maše bodo te tri dneve: ob 6., 7., 8., 9. in 10.

Na pustni torek bo ob 11. ponoči naznanil veliki zvon začetek postnega časa.

22. Pepelnična sreda, ob 5-45 blagoslov pepela in pepeljenje.

25. Sv. Matija, apostol, ob 6. farna sv. maša.

26. Prva postna nedelja, pop. križev pot in litanije.

Dekliška Marijina družba: Shod 12., dekliški večer 8. in 15., skupno sv. obhajilo 26.

Fantovska Marijina družba: Shod 2. februarja.

Ženska Marijina družba: Shod 19.

III. red: Shod 5.

Mesečna šolska spoved: osnovna šola: dečki 11. fe- bruarja, deklice 18. februarja in drugi dan po osmi sv. maši skupno sv. obhajilo; meščanska šola: spoved 4. februarja in naslednji dan skupno sv. obhajilo. V nedeljo 5. februarja ima meščanska šola sv. mašo ob 8. in osnovna šola ob 10.

M. Justinova.

## Spomini naših dedov.

Črtice iz dolinske preteklosti.

### 5. Ogjarji.

Pozneje so Dolinci sezidali še nekaj hiš. Navadno jo je gospodar postavil pri kakem gozdu, ki ga je izsekal in napravil iz zemlje njive. Vso rodovitno zemljo so pridobili na ta način. Tako je nastala ponekod prav rodovitna zemlja, drugod pa zopet trda in pusta, ki je zahtevala veliko truda, sadu pa je donasala vrlo malo. Travniki so pogostokrat robati in grbasti od velikih skal, pokritih z rušo. Njive vise večinoma po bregovih, zemlja je večjidel ilovnata, težka. Po visokih brdih in hribih zelenijo še danes obširne senožeti, kjer je danes kakor nekaj poleti dosti dela in trpljenja. Tujec, ki hodi tod okoli in gleda zelene planjave razprostrte po strminah, ne more doumeti, koliko trudnih rok je delalo po teh strminah, koliko trdih dni so prizadejale uboge ze- le- nice našim prednikom. In vse to za potrebni vsakdanji kruhek.

Iz lesa, ki so ga izsekali, so kuhali oglje. Prodajali so ga v Trzič in kar so zanj izkupili, so prav pošteno zaslužili. Takrat še ni bilo take gosposke ceste iz Doline v Trzič, kot je danes, niti ni bilo steze, ki bi peljala po dolini. Spenjala se je pač razdrapano steza visoko gori čez Raten vrh, ali tako ozka, da je komaj en sam človek plezal po nji. Ogljarji so morali nositi oglje v košeh po teh vrazjih stezah. Najprej iz doline gori, potem zopet na drugi strani doli s težkim košem na hrbtu.

Živeli so jako skromno. Tržičani so jih večkrat spraševali, če so lesnike zelo polne. Te so namreč sušili, ker drugega sadja niso imeli in ga najbrž niti poznali niso. Kadar so bile lesnike zelo polne, so prenehali s kuhanjem oglja in so nabirali ta kisli sad. V posebnih pečeh so drobne hruške sušili. Pozimi so se s tem suhim drobnicjem preživljali.

Kakor hrana, tako je bila preprosta tudi obleka. Moški so nosili hodnične hlače, hodnično srajco, pozimi tudi volneno. Hlače so segale čez kolena, od tam dalje pa višnjeve nogavice. Na nogah so imeli nizke čevlje, nekake sandale, samo da niso imele jermena. Tako obuvalo je jako rado ušlo z noge in večkrat se je pripetilo, da je možič prišel domov samo v nogavicah, ker so mu ostali čevlji v — blatu. Šele pozneje so prišli na dobro misel, da so tak čevljev povezali z jermencem. Poleti so nosili coklje.

Na glavi so nosili velikanski širokokrajnik. Bil je to klobuk zelo častitljive sorte in še danes pride včasih na dan, seveda tam, kjer ga je najmanj treba. Klobuk je bil prava pravcata streha, pod katero je bil človek varen pred dežjem kakor pred vročimi solničnimi žarki. Bil je tudi zato ustvarjen. Trd je bil kakor rog, napravljen pa iz volne in smole.

Edini okras, ki so ga tedaj poznali, je bil širok, rdeč trak, ki so ga prevezavali čez pas.

Parkrat so začeli graditi pot v Trzič. Speljali so jo na desnem bregu Bistrice, pri sedanjem tunelu so krenili z njo čez most na levi breg. Bila je slaba, gorska pot, ki jo je ob vsakem nalivu voda na nekaterih krajih hudo raztrgala in uničila. Za silo so jo spet zakrpali in zamašili največje luknje, da so mogli privleči vozove in živino celo v dno. Pot se imenuje sedaj „Stara pot“ ali „Pot po jamah“. Dober kos je še danes rabljiv, seveda nič boljši, kot nekdanj. Ne imenuje se zastonj „po jamah“.

Ta glasovita cesta je vodila mimo Dovžana, dalje na Jamè mimo žag do Rude<sup>1)</sup>. Do tu gre pot še danes, potem pa zavije čez luknjast most na novo cesto. Stara pot pa gre naravnost ob desni strani in se še tudi danes nekoliko pozna. Tistega malega tunela sprva ni bilo ampak je bila pot speljana po lesenem mostu okrog skale. Razumljivo, da je moral biti ta most ob vsaki povodnji nov, ker ga je voda vsakokrat vzela s seboj. Pri sedanjem tunelu so postavili čez Bistrico most. Ker niso umeli dolbsti lukenj v skalo, so morali most obesiti. Pritrdili so ga z vrbovimi trtami in most je visel sredi skal. Imenovali so ga trtast most. Kako močne so morale biti trte in kako se je tak most prijetno zibal, si lahko mislimo. (Dalje prih.)

## Razno.

**Žensko pokopalno društvo.** Občni zbor tega društva se je vršil v nedeljo, dne 15. jan. po litanijah v Našem domu. Tekom leta 1927 je umrlo 12 članic, denarja je koncem leta 1927 bilo: v ročni blagajni Din 56, v hranilnici in posojilnici v Trziču naloženega Din 8383,75 brez obresti. V odbor so bile izvoljene vse stare odbornice in sicer: predsednica gospa Ivana Vidmar, podpredsednica: gospa Ivana Machatar, tajnica: gospa Mici Mussger, blagajnica:

<sup>1)</sup> Ruda je kraj ob mostu nad tunelom.

gospa Jožefa Pogačar, odbornice: Marija Dobrin, Marija Klemenčič in mesto umrle Jožefe Cvek; Marija Prešeren. Sklenila se je izprememba pravil v tem smislu, da se društvo od sedaj naprej imenuje: „Pogrebno društvo za trziško župnijo“ — in da se v društvo sprejemajo tudi moški člani. V odboru mora biti vedno najmanj polovico žensk, društvo se ne sme razpustiti in denar nikdar ne razdeliti. Nove člane sprejema vedno odbor v svoji seji. Sprejemajo se le zdravi priglasi. Kdor želi vstopiti v to društvo, se priglasi za sprejem v pisarni hranilnice in posojilnice v uradnih urah, priglasi pa na to pri prvi seji sprejema ali odklanja društveni odbor z večino glasov. Za leto 1928 se je določil letni prispevek Din 24. Za umrle člane se plača Din 500. Izprememba pravil je bila potrebna radi tega, da se pomaga tudi moškim, da se pridobi več članov in bo tako kasneje letni prispevek manjši, da si društvo more v prihodnosti nabaviti tudi kaj inventarja. Če se društvo razširi, bi si moglo nabaviti tudi opravo za mrtvaški oder in dajati tudi v potrebah večje podpore. Kak strah, da bi samo moški dobili v roko to društvo je neutemeljen, ker se moški itak ne bodo radi pečali s tem in pa ker je v pravilih določeno, da mora biti vsaj polovica članov odbora ženskih. Ker pridejo ob smrti družinskega člana nekatere družine v prav veliko težavo, ker ne morejo nositi vseh stroškov, je tako pogrebno društvo prav potrebno, da se pomaga posebno revnejšim slojem z malimi letnimi prispevki oskrbeti si dostojen pogreb in olajšati sorodnikom bremena ob smrti. Radi tega svetujemo, da se v velikem številu priglasi sedaj vsi župljani v to društvo. Opozorjamo pa seveda, da se sprejemajo le zdravi priglasi in da mora vsakega sprejeti šele odbor v svoji seji.

**Za božične praznike** so tudi letos — kakor vsako leto — naše dobrotnice kupile svežih nageljnov za okrašenje glavnega altarja. Vsem prav iskrena hvala!

**Rokodelski dom.** Nakup hiše za Rokodelski dom je zopet pokazal, kako z zavistjo nekateri krogi zasledujejo vso našo dobrodelno akcijo in jim ne da žilica miru, da bi ne pljunili na vsako, še tako dobro ustanovo in jo ne obljajali v „Jutru“ samo radi tega, ker „župnik igra prvo violino“. Te napade mora priobčevati kak zelo muzikaličen možakar, ki v dopisih vedno „igra kontra bas“. Naše obrtništvo je tako zrelo in pošteno, da bo šlo preko takih izlivov onemoglega nasprotstva proti krščanski dobrodelnosti in se bo z veseljem oklenilo svojega doma. Ker pa baje piše ob isti priliki „o mrtvi roki“ in „o mrtvem kapitalu“, mu bo v kratkem Rokodelski dom pokazal, kako živahno življenje ustvarja „mrtva roka“.

**G. Albin Lajovic**, ravnatelj meščanske šole je spisal v „Jutru“ posmrtnico pokojni gospej Mariji Primožič iz Retenj. Gospod ravnatelj je čutil potrebo, da je privlekel na dan tudi neko spovedno zadevo blagopokojnice in trdi, da ni dobila odveze radi čitanja „Jutra“ in da odveze kasneje ni več iskala, to je, da ni hodila več k spovedi. Mož na takem mestu, kakor je ravnatelj meščanske šole, bi pač moral imeti toliko takta, da bi ne spravljal v javnost takih srčnih in delikatnih zadev, kakor je spoved! To vendar žali pijeteto pokojne in spravlja v mučen položaj sorodnike umrle. Na ta način se pred krščanskim ljudstvom pokojni škoduje na ugledu, če kdo v javnosti piše, „da ni več iskala odveze“! To nikakor ne gre, da bi se ravnatelj meščanske šole, ki mora biti tudi vzgojitelj naše mladine, javno vmešaval v stvari, ki jih ne razume in vtikal v razmere, ki ga nič ne brigajo in za katere nima nikakega pooblaščenja! Kakšen utis mora dobiti šolska mladina, če njen ravnatelj tako piše o pokojnih in spravlja na dan spovedne zadeve! Pred pričami je pokojna gospa zadevo čisto drugače povedala in je prejemale večkrat sv. zakramente. Tako konstatiram, da je trditev g. ravnatelja popolnoma neresnična!